

1841

Karel de Groote en de Irmenzuil. (727.)

In het land der Saksers, bij de Weser, diep in een groot woud en in de nabijheid van den Eresberg, verhief zich in trotsche hoogte de Irmenzuil. De Irmenzuil was den god Irmin gewijd. Hem brachten de Saksers goddelijke eer; hij was hun beschermer, en van hem verwachtten zij hun heil.

Strijdbare mannen waren de Saksers. En als zij vielen in den slag, dan wachtte hun een schitterende ontvangst in Walhalla, waar de helden den fonkelenden wijn dronken uit de schedels der verslagen vijanden. Dat was hun geloof. Daar was jaren geleden een monnik gekomen van het Angelsaksische bloed, en die monnik had aan de Duitschers een nieuwe leer verkondigd van een God, die uit de hooge hemelen was neergedaald, mensch was geworden, en voor de zonde der menschheid den kruisdood had ondergaan. Doch die leer beviel hun niet. Het kruis was hun een dwaasheid en een ergernis; zij zwoeren bij hun krijgsgoden en bij Wodan, hun oppergod, die daar troonde in de feestzalen van Walhalla. En die monnik, die Winfried, die door

de Christenen Bonifacius, d. i. Weldoener, was genoemd, had zijn verdiende loon ontvangen, toen de vertoornde Friezen hem ergens in de buurt van Dokkum hadden doodgeslagen.

De laatste weken hadden er vreemde geruchten de ronde gedaan. Men vertelde, dat er een nieuwe Koning was opgestaan in het land der Franken, die met het zwaard in de eene en het Evangelie der Christenen in de andere hand, de grenzen van zijn rijk en van de Christenheid trachtte uit te breiden.

Het Saksische volk lachte om dien vreemden Koning, maar de aanvoerders zeiden, dat men het gevaar niet moest onderschatten, want die vorst was jong en ondernemend, blakend van geloofsijver.

En die aanvoerders hadden gelijk.

Toen de vrome Bonifacius den laatsten adem uitblies onder de handen zijner beulen, speelde en stoeide in het land tusschen Schelde en Maas een elf-jarige vorstenzoon, die bestemd was, om een Christelijk rijk te regeeren, zooals de Middeleeuwen en de Nieuwe Geschiedenis geen tweede in macht en heerlijkheid hebben gezien.

En dat vorstkind bedoelden die aanvoerders.

Hij was nu groot geworden, en had vier jaar geleden, op vijf-en-twintig-jarigen leeftijd, den troon beklommen. Het hart vol idealen, greep zijn hand met vastberaden kracht de teugels van het bewind. Dit was zijn streven: de Christenheid te beschermen tegen den veldwinnenden Islam, het Christendom uit te breiden, en aan het Heidenom een doodelijken slag toe te brengen.

Het was Karel de Grootte, en de Saksers konden hem verwachten.

Gloeiend van geestdrift, riep hij te Worms de Frankische vorsten bijeen, en ontvouwde hun zijn program om de Saksers te onderwerpen en tot Christenen te maken.

Het gevaar naderde Saksenland. De Saksers vernamen, dat de Frankische vorsten op den rijksdag te Worms luide hadden ingestemd met des Konings plan, en dat de vorst reeds met een aanzienlijke legermacht in ijlmarschen was opgerukt van den Rijn.

Maar de Saksers vertrouwden op hun goden, en hun priesters brachten kostbare offers aan hun god, daar diep in het groote woud, den machtigen Irmin.

De Jobstijdingen echter vermeerderden zich. Renboden deelden mede, dat de Frankische Koning de sterke vesting Eresburg stormenderhand had genomen, dat het Saksische leger was verslagen, en vele Saksers zich hadden onderworpen.

De jonge Koning was in aantocht. Hij zocht de Irmenzuil, en hij vond ze. En de onderworpen Saksische grooten zouden er getuige van zijn, als de heilige zuil onder de bijlslagen bezweek.

Verwachtten die grooten nog een wonder?

„Als uw god zoo machtig is,” riep de vorst, „laat hij dan thans zijn bliksem neerschieten op den Koning der Franken!”

De bijlslagen sloegen met kracht in het hout. Rustig zat daar de Koning op zijn strijdroos; geen bliksem des hemels trof hem; en met een doffen slag viel de Irmenzuil ter aarde.

Karel de Grootte is de gewapende Apostel genoemd, en zijn regeering is tot een grooten zegen geworden voor de vele volken, die onder zijn scepeter werden vereenigd. Wel zijn er vlekken aan te wijzen in zijn regeering; nochtans vertrouwde hij niet op eigen kracht. Hij vreesde God.

Na een rijk gezegende regeering van zes en veertig jaren voelde hij, dat het sterven zou worden. Hij bestelde zijn huis, en zijn laatste woorden waren: „In Uwe handen beveel ik mijnen geest!”

Hij was een der grootste vorsten der vervlogen eeuwen, en hij ging in tot de vreugde zijns Heeren.

L. P.

DE OPVOEDING DER RIJPERE JEUGD.

¶ Onder dezen titel is bij Kok te Kampen een boek verschenen, dat ik in deze rubriek gaarne met een enkel woord bij onze lezers zou willen inleiden. Het is van de hand van Dr. H. Bavinck, die zich in de laatste tien-tallen jaren veel op het gebied der opvoeding in het huisgezin en in de school bewogen heeft.

De rijpere jeugd, dat is de jeugd, nadat ze de lagere school heeft verlaten. Wanneer ze, zooals de volksmond het uitdrukt, begint met te groot te worden voor eenservet en nog te klein is voor een tafellaken. Anders: de periode, waarin de jongen rijpt tot jongeling, het meisje tot jongedochter. Die tijd is een moeilijke voor onze kinderen en voor hun ouders. In den bakvisch-leeftijd en in de vlegel-jaren begint er een drang naar meerdere zelfstandigheid te komen, die de ouders niet altijd begrijpen en die de jeugd vaak heel lastig maakt. De meisjes beginnen vrouwen te worden. Het gevoel begint een groter rol bij hen te spelen dan het reeds deed in den kinderleeftijd. Ze worden sterk in hun antipathieën en sympathieën. Ze beginnen naar de roeping der vrouw wat van het dienen te begrijpen. En als ge hun sympathie weet te verwerven, hebben ze iets en veel voor u over. Ze worden geneigd tot toewijding, en hebben — ondanks hun kibbelen en hun vaak snibbigen mond — behoefte om in vrede te leven. Vooral wanneer ze met jongens van denzelfden leeftijd in aanraking komen. In klassen, uitsluitend van meisjes, kunt ge nog wel eens bitter gekrakeel zien ontstaan dat vaak niet ophoudt, voordat van hooger hand wordt ingegrepen; maar in een klas van grootere kinderen ontmoet ge zulk gekibbel tusschen meisjes aan de eene zijde en jongens aan den anderen kant zelden. Het meisje wil niet, zooals de jongens op dezen leeftijd, de wereld braveeren, ze heeft behoefte aan harmonie.

Maar ze is dikwijls zeer geaffecteerd, ze wordt een nuffe, trekt graag de aandacht, en geniet, wanneer ze opvalt. Veel heeft ze niet noodig, een blik is vaak reeds voldoende.

Ze is ingetogen. Haar voornaamste eigenschap is schaamtegevoel en ze toont zich daarmee een echte vrouw. Ze begeert wel stil uw aandacht te trekken, de aandacht te trekken van haar omgeving, maar ze uit die begeerte door zich begeerlijk te maken. Door lief te zijn en zich lief voor te doen, door zich op te sieren voor zoover in haar vermogen staat en met haar smaak overeenkomt. Haar smaak voor het schoone en het sierlijke ontwikkelt zich op dezen leeftijd zeer. Ze wordt netter op zichzelf en doet zich liefst op het voordeeligtst voor.

Daarmee houdt het bij normale kinderen op, abnormale stellen hun omgeving heel vaak op veel zwaarder proef.

Langzamerhand raakt het meer kinderlijke op den achtergrond, ofschoon niet zoo spoedig als bij den opgroeienden jongen. Deze stormt wild het leven in en wil man zijn. Het meisje blijft naar den aard der vrouw langer kind.

Bij den jongen gaat de ontwikkeling veel onstuimiger. Ook bij hem raakt het leven uitsluitend voor zich zelf meer op den achtergrond. Door het ontwaken van het vaderlijk instinkt wordt ook de jongen gedreven wat voor anderen te doen. Het eerst openbaart zich dit veelal in het zich bemoeien met de kleinere broertjes en zusjes. Dikwijls op een heel onhandige, bazige manier, die zijn moeder wel eens tranen kost, en zijn vader doet zeggen, dat hij de kinderen knauwt. Zoo is het echter niet, ten minste niet altijd. Gewoonlijk is zijn optreden zeer onhandig — hoe zou het anders kunnen bij den nog o zoo bitter, bitter jongen en onervaren man. En het gevolg daarvan is, dat hij bij de kleine kinderen het spel bederft, ze aan het